

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της Αρχής την 8^η Φεβρουαρίου 2018, με την εξής σύνθεση: Νικόλαο Σαββίδη Πρόεδρο και Εισηγητή, δυνάμει της με αρ. Οικ/150/16-01-2018 με αρ. 9/2018 Πράξη του ίδιου, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή, μέλος και Νεκταρία – Πηνελόπη Ταμανίδη, μέλος.

Για να εξετάσει την από 14-01-2018 με Γεν. Αριθ. Κατ. ΑΕΠΠ 31/15-1-2018 και Ειδ. Αριθ. Κατ. ΙΙ/6/15-1-2018 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» που εδρεύει στον ..... (οδός ..... αρ. ..) και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής προσφεύγων) για την υπ' αριθ. 1/2018 [ΕΣΗΔΗΣ Α/Α: 50711] Διακήρυξη Σύμβασης, που αφορά στην «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 162.242,53 Ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: € 130.840,75) με διάρκεια της σύμβασης 12 μήνες, που θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της τιμής, (εφεξής «διαγωνισμός») του ΝΠΔΔ (Συνδέσμου ΟΤΑ) με την επωνυμία ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΑΘΗΝΑΣ – ΠΕΙΡΑΙΑ, Προσφυγή κοινοποιηθείσα στην ΑΕΠΠ και χρεωθείσα στο 2ο Κλιμάκιο ΑΕΠΠ με το από 15.01.2018 ενημερωτικό ηλεκτρονικό μήνυμα της Γραμματείας του.

Κατά της Αναθέτουσας Αρχής ΝΠΔΔ (Συνδέσμου ΟΤΑ) με την επωνυμία ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΑΘΗΝΑΣ – ΠΕΙΡΑΙΑ που εδρεύει στην περιοχή Βιομηχανικού Πάρκου Σχιστού και επί της Λεωφόρου

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

Σχιστού – Περάματος, όπως εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής «Αναθέτουσα Αρχή» ή ΑΑ ή «Σύνδεσμος») και α) κατά της με αριθμό πρωτ. 16 από 03/01/2018 1ης Τακτικής Συνεδρίασης, Αριθμ. Απόφ. 6 / 2018 απόφασης της Εκτελεστικής Επιτροπής της Α.Α, δυνάμει της οποίας εγκρίθηκε το από 02-01-2018 πρακτικό επιτροπής αξιολόγησης του διαγωνισμού για τη διενέργεια της προμήθειας «Υγειονομικό και κτηνιατρικό φαρμακευτικό υλικό για το έτος 2018», κατά το μέρος αυτής που έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία ....., του ....., για τα είδη του πίνακα II (προμήθεια ανθρώπινου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού) του διαγωνισμού και κατακυρώθηκε σε αυτόν το Τμήμα αυτό (Τμήμα 2) του διαγωνισμού, για το οποίο αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος, με την αιτιολογία ότι η προσφορά του είναι πλήρης ως προς τα στοιχεία του Πίνακα II, σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης και τις τεχνικές προδιαγραφές και προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή και παραλείφθηκε ο προσφεύγων (εφεξής «προσβαλλόμενη πράξη») και β) κατά κάθε άλλης συναφούς προς το στοιχείο α) πράξης ή παράλειψης και

του παρεμβαίνοντα, υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης και κατά της απόρριψης της υπό κρίση προσφυγής, οικονομικού φορέα με την επωνυμία ..... του ..... που κατοικοεδρεύει στον ....., οδός ..... αρ. ... (εφεξής «παρεμβαίνων»)

Με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης, διότι, όπως ισχυρίζεται, εκδόθηκε κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης και των οικείων νομοθετικών διατάξεων, επικουρικώς δε, στα πλαίσια διαγωνιστικής διαδικασίας που διενεργήθηκε παρανόμως, κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης και του νόμου και, ειδικότερα, διότι α) παράνομα έγινε δεκτή η εγγυητική επιστολή συμμετοχής του παρεμβαίνοντα, καθώς το υπ' αριθ. 123497/30-11-2017 Γραμμάτιο Σύστασης

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

Παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (Κατάστημα Πειραιά), που προσκόμισε ως εγγυητική επιστολή είχε εκδοθεί για προηγούμενο διαγωνισμό που είχε προκηρύξει η αναθέτουσα αρχή, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 73 παρ. 4 του Ν. 4412/16 και του άρθρου 2.1.5 της διακήρυξης, β) δικαιολογητικά και έγγραφα που με την προσφορά του κατέθεσε ο παρεμβαίνων, μεταξύ των οποίων το ΤΕΥΔ του, η τεχνική του προσφορά και η οικονομική του προσφορά, δεν έφεραν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 2.4.2.5 της διακήρυξης σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 8 παρ. 3 της Υ.Α. 56902/215/2-6-2017 (ΦΕΚ 1924 Β'/ 2-6-2017) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.», γ) δεν προσδιόρισε στην τεχνική του προσφορά ο παρεμβαίνων την εμπορική ονομασία των προσφερομένων ειδών, επομένως η προσφορά του είναι μη ορισμένη, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 2.4.3.2 της διακήρυξης σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 94 παρ. 4 του ν. 4412/16, δ) η προσβαλλόμενη εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 3.1.1 και 3.1.2 της διακήρυξης σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 100 ν. 4412/16 για την κατά στάδια αποσφράγιση και αξιολόγηση των προσφορών, ε) η προσβαλλόμενη δεν περιέχει κρίση της Επιτροπής περί την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων, άλλως στερείται αιτιολογίας ως προς την αποδοχή των τεχνικών προσφορών, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 3.1.2 και 2.4.3.2 της διακήρυξης, στ) η προσβαλλόμενη εκδόθηκε προτού οι διαγωνιζόμενοι προσκομίσουν τα ηλεκτρονικώς υποβληθέντα έγγραφα και δικαιολογητικά τους και, μάλιστα εντός τριημέρου από την ηλεκτρονική τους υποβολή επί ποινή αποκλεισμού, σε έντυπη μορφή, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 2.4.2.5 της διακήρυξης σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 15 της Υ.Α. 56902/215/2-6-2017 (ΦΕΚ 1924 Β'/ 2-6-2017) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.», έτσι δεν

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

αξιολογήθηκε το εμπρόθεσμο της κατάθεσης των φυσικών φακέλων και η πληρότητα αυτών, ο προσφεύγων δε, στερήθηκε το δικαίωμά του να προβάλει τυχόν αντιρρήσεις επί της εμπρόθεσμης κατάθεσης και της ορθότητας του φακέλου του παρεμβαίνοντα κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζ) με ευθύνη της αναθέτουσας στερήθηκε το δικαίωμά του να ελέγξει αν πληρούν τους όρους της διακήρυξης τα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού υποβληθέντα στοιχεία των λοιπών διαγωνιζομένων (προσφορά και δικαιολογητικά), καθώς δεν είχε χορηγηθεί – επιτραπεί από την αναθέτουσα η σχετική πρόσβαση σε αυτόν, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 18 του ν. 4412/16 και του άρθρου 3.1.1 της διακήρυξης, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 8 της Υ.Α. 56902/215/2-6-2017 (ΦΕΚ 1924 Β' / 2-6-2017) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.».

Με την Παρέμβαση, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ/ΠΑΡ/28/19.01.2018 και Ειδικό Αριθμό Κατάθεσης ΙΙ/31 ο παρεμβαίνων ζητεί την απόρριψη της Προσφυγής και την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης, γιατί α) στο σώμα του επίμαχου γραμματίου σύστασης παρακαταθήκης που προσκόμισε ως εγγυητική επιστολή αναφέρεται ρητά ότι η ισχύς του καταλαμβάνει και τυχόν επαναλήψεις του διαγωνισμού, κατά μείζονα δε λόγο το αυτό ισχύει και σε περίπτωση μη διενέργειας του διαγωνισμού στην αρχικώς ορισθείσα ημερομηνία, αλλά σε μεταγενέστερη (εν προκειμένω από 5.12.2017 στις 2.1.2018) και μάλιστα για λόγους που δεν οφείλονται στους υποψηφίους, β) στα εκ μέρους του κατατεθέντα δικαιολογητικά και έγγραφα για την συμμετοχή του στη διαδικασία και ειδικότερα το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και η Τεχνική και Οικονομική του Προσφορά που εκδόθηκε από το σύστημα ΕΣΗΔΗΣ ψηφιακή υπογραφή υπάρχει (είναι ορατή) και ως εκ τούτου ήταν καθόλα νόμιμα, γ) σύμφωνα με την παρ. 2.4.1. της Διακήρυξης «Γενικοί Όροι απαιτήσεις υποβολής προσφορών» οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

Διακήρυξης, στο δε Παράρτημα Ι της Διακήρυξης υπό τον τίτλο "ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, σε κανένα σημείο δεν υφίσταται υποχρέωση των υποψηφίων να αναφέρουν την εμπορική ονομασία των προϊόντων. Περαιτέρω, στην περιγραφή των προϊόντων του Πίνακα ΙΙ, η διακήρυξη αναφέρεται στα σκευάσματα με την δραστική ουσία. Τέλος, ο παρεμβαίνων, με την υπό κρίση παρέμβασή του ισχυρίζεται ότι η συνυποψήφιά του εταιρία « .....», ήδη προσφεύγων, υπέβαλλε προσφορά για μέρος μόνο του πίνακα Ι και εν συνεχεία για όλον τον πίνακα ΙΙ, μη εναρμονιζόμενη με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης του Διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή, Νικόλαο Σαββίδη

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο και έκανε ομόφωνα δεκτά το εξής

1. Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί δυνάμει της με αρ. ΑΠ ΔΥ/15-01-2018 Βεβαίωσης ελέγχου και δέσμευσης ηλεκτρονικού παραβόλου της ΑΕΠΠ, το ηλεκτρονικό παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου με κωδικό 185126253958 0313 0032, το οποίο πληρώθηκε εμπρόθεσμα την 15-01-2018, ποσού εξακοσίων πενήντα πέντε Ευρώ (655,00 €). Σύμφωνα, ωστόσο με τα άρθρα 363 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147) και 5 παρ. 2 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (ΦΕΚ Α' 64), παρόλο που ο προσφεύγων κατέθεσε προσφορά και για τα δύο τμήματα του διαγωνισμού, αν και μη εγκύρως για το Τμήμα 1, δεδομένου ότι η προϋπολογιζόμενη αξία του τμήματος της σύμβασης για το οποίο ασκείται η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή (Τμήμα 2) ανέρχεται στο ποσό των 17.989,35 Ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, προκύπτει ότι ο προσφεύγων κατέβαλε παράβολο κατά ποσό εξ Ευρώ 55,00 παραπάνω από το ελάχιστο οριζόμενο (600,00 €), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363 παρ. 1 εδ. β' του Ν.

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

4412/2016 (ΦΕΚ Α΄ 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017, ποσό το οποίο και πρέπει να του επιστραφεί ως αχρεωστήτως καταβληθέν.

2. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή ασκήθηκε με την χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

3. Επειδή, η Προσφυγή, βάσει της κατά τα ως άνω εκτιμώμενης αξίας της Διακήρυξης, του αντικειμένου της (προμήθεια) και της ημερομηνίας δημοσίευσής της στο ΚΗΜΔΗΣ την 07-12-2017 με ΑΔΑΜ 17PROC002374189, δεδομένου ότι ο διαγωνισμός υπάγεται στις διατάξεις του Βιβλίου Ι Ν. 4412/2016 και δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τις οικείες διατάξεις του Βιβλίου ΙV Ν. 4412/2016 υπάγεται στην δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., ως και την καθ' ύλην αρμοδιότητά της (κατ' αρ. 345 παρ. 1 Ν. 4412/2016, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 43 παρ. 4 του Ν.4487/2017 (ΦΕΚ Α΄ 116).

4. Επειδή, η Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ) του Ν. 4412/2016, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη αναρτήθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. (Α/Α: 50711) την 05-01-2018 και ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση Προσφυγή με κατάθεσή της στον ίδιο ηλεκτρονικό τόπο, την 14-01-2018, ήτοι επομένως εντός της δεκαήμερης προθεσμίας και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ.

5. Επειδή, κατά την έννοια του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 ο Προσφεύγων ασκεί την υπό κρίση Προδικαστική

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

Προσφυγή αιτούμενος την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης κατά το σκέλος αυτής, με το οποίο κατακύρωσε το τμήμα ΙΙ του διαγωνισμού σε έτερο οικονομικό φορέα, ενώ θα έπρεπε να απορρίψει την προσφορά του, επομένως ασκεί την Προδικαστική Προσφυγή με έννομο συμφέρον, αφού προδήλως βλάπτεται από την προσβαλλόμενη, εφόσον η προσφορά του έχει ήδη γίνει αποδεκτή για το εν λόγω τμήμα και, σε περίπτωση απόρριψης της προσφοράς του έτερου οικονομικού φορέα, θα αποτελέσει τον μοναδικό οικονομικό φορέα, η προσφορά του οποίου έχει γίνει δεκτή και συνακόλουθα θα κατακυρωθεί σε αυτόν το επίμαχο τμήμα της υπό ανάθεση σύμβασης.

6. Επειδή, επομένως η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξεταστεί περαιτέρω κατ' ουσία.

7. Επειδή, περαιτέρω, η υπό κρίση Παρέμβαση έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (αρ. συστήματος ΕΣΗΔΗΣ: 50711) στις 19-01-2018, επομένως εντός της δεκαήμερης προθεσμίας από την κατά την 15-01-2018 κοινοποίηση, μέσω της επικοινωνίας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής (αρ. 362 παρ. 3 Ν. 4412/2016), ο παρεμβαίνων δε έχει αυτονόητο έννομο συμφέρον για την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης, κατά την οποία κατακυρώθηκε σε αυτόν το τμήμα ΙΙ της επίδικης σύμβασης, επομένως ενδεχόμενη αποδοχή της κρινόμενης προσφυγής θα τον αποβάλει από τον υπό κρίση διαγωνισμό, με προφανή ζημία του, κατ' ακολουθίαν, η υπό κρίση παρέμβαση πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξεταστεί περαιτέρω κατ' ουσία της. Απαραδέκτως, ωστόσο, με τον τελευταίο λόγο της παρέμβασής του, ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων ότι ο προσφεύγων υπέβαλε προσφορά για μέρος μόνο του πίνακα Ι και εν συνεχεία για όλον τον πίνακα ΙΙ, μη εναρμονιζόμενος με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης του Διαγωνισμού, γιατί ούτε ο παρεμβαίνων υπέβαλε προσφορά για το τμήμα Ι της επίδικης σύμβασης, ούτε ο προσφεύγων προσέβαλε την προσβαλλόμενη κατά το σκέλος αυτής που απέρριψε την

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

προσφορά του για το τμήμα Ι του διαγωνισμού ως μη έγκυρη, συνεπώς στερείται εννόμου συμφέροντος για την προβολή αιτήματος απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος για το εν λόγω τμήμα.

8. Επειδή, με την υπ' αριθ. 1/2018 [ΕΣΗΔΗΣ:50711] Διακήρυξη Σύμβασης, το ΝΠΔΔ (Σύνδεσμος ΟΤΑ) με την επωνυμία ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΑΘΗΝΑΣ – ΠΕΙΡΑΙΑ που εδρεύει στην περιοχή Βιομηχανικού Πάρκου Σχιστού και επί της Λεωφόρου Σχιστού – Περάματος, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, προκήρυξε Ανοικτό Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό με τίτλο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018», συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 162.242,53 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: € 130.840,75) με διάρκεια της σύμβασης 12 μήνες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες για θεραπεία των σκύλων που νοσηλεύονται στο Διαδημοτικό Κέντρο Περίθαλψης Αδέσποτων Ζώων (ΔΙΚΕΠΑΖ) του Περιβαλλοντικού Συνδέσμου Δήμων Αθήνας - Πειραιά (ΠΕΣΥΔΑΠ) για το έτος 2018 και αναφέρονται στους Πίνακες Ι και ΙΙ παρ.Ι. της διακήρυξης. Οι ποσότητες που θα προμηθευτεί ο Σύνδεσμος θα γίνονται τμηματικά ανάλογα με τις ανάγκες του ΔΙΚΕΠΑΖ. Ο διαγωνισμός ορίστηκε να γίνει με κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη) σε ευρώ, για τις προσφορές που καλύπτουν πλήρως τα ζητούμενα στοιχεία. Οι Πίνακες Ι και ΙΙ της διακήρυξης αποτελούσαν αναπόσπαστο τμήμα της μελέτης 1/2018 «Προμήθεια Υγειονομικού και Κτηνιατρικού Φαρμακευτικού Υλικού έτους 2018». Τα προς προμήθεια είδη κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV): 33651690-1,33661100-2, 33631400-6, 33691000-0, 33642000-2, 33690000-3, 33140000-3, 33141121-4, 33651500-3, 33140000-3, 33631100-3, 33661100-2, 33614000-7, 33610000-9, 33670000-7, 33662000-8, 33631000-2, 33680000-0, 33690000-3. Ο διαγωνισμός

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

υποδιαιρείτο στα κάτωθι τμήματα: ΤΜΗΜΑ 1: «προμήθεια κτηνιατρικού φαρμακευτικού υλικού (πίνακας Ι) », εκτιμώμενης αξίας 112.851,40 ευρώ πλέον ΦΠΑ 27.084,34 ευρώ. ΤΜΗΜΑ 2: «Προμήθεια Ανθρώπινου Υγειονομικού και Φαρμακευτικού Υλικού 2018 (πίνακας ΙΙ)», εκτιμώμενης αξίας 17.989,35 πλέον ΦΠΑ 4.317,44 ευρώ. Κάθε οικονομικός φορέας είχε δυνατότητα να υποβάλει προσφορά για όλα τα στοιχεία των πινάκων Ι και ΙΙ, είτε μόνο για όλα τα στοιχεία του πίνακα Ι ή όλα τα στοιχεία του πίνακα ΙΙ. Δεν είχε τη δυνατότητα να δώσει προσφορά για μεμονωμένα στοιχεία του πίνακα Ι ή του πίνακα ΙΙ, ούτε για μεμονωμένα στοιχεία και των δύο πινάκων (Ι, ΙΙ), δηλαδή κάθε υποψήφιος είχε δικαίωμα να υποβάλει προσφορά για το ένα τμήμα η και για τα δύο τμήματα του διαγωνισμού υπό την προϋπόθεση ότι η προσφορά θα καλύπτει το σύνολο των ειδών που περιλαμβάνονται στο τμήμα. Η αναθέτουσα αρχή διατήρησε δικαίωμα προαίρεσης κατά την κατακύρωση της σύμβασης για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα σύμφωνα με τα άρθρα 104 παρ.1,εδ.3-5 και 105 παρ.1 του ν.4412/2016. Κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (02-01-2018) η επιτροπή διενέργειας ηλεκτρονικού διαγωνισμού διαπίστωσε ότι κατέθεσαν κατά σειρά προσφορές οι κάτωθι: 1) ....., 2)....., 3)..... Στη συνέχεια ήλεγξε τα δικαιολογητικά που κατέθεσαν οι παραπάνω οικονομικοί φορείς, ήτοι τα δικαιολογητικά που απαιτεί η διακήρυξη, δηλαδή εγγυητική επιστολή συμμετοχής και το ΤΕΥΔ. Η επιτροπή αφού συνεδρίασε αποφάσισε ότι και οι τρεις οικονομικοί φορείς υπέβαλαν τα απαιτούμενα από τον διαγωνισμό δικαιολογητικά ως εκ τούτου αυτά γίνονται αποδεκτά και συμμετέχουν και οι τρεις στη περαιτέρω διαδικασία του διαγωνισμού. Ακολούθως άρχισε την αποσφράγιση των φακέλων των οικονομικών προσφορών: Η ..... κατέθεσε προσφορά μόνο για τα κτηνιατρικά είδη του πίνακα Ι, η οποία ανέρχεται στο ποσόν των 104.952,82 ευρώ, ο ..... κατέθεσε προσφορά μόνο για ανθρώπινα φάρμακα πίνακας ΙΙ, η οποία ανέρχεται στο ποσόν των 16.710,10 ευρώ και ο .....

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

κατέθεσε προσφορά για δώδεκα (12) είδη του πίνακα I και για όλα τα είδη του πίνακα II, η οποία ανέρχεται στις 18.805,28 ευρώ. Επειδή, σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού παράγραφος 1.3 «...Κάθε οικονομικός φορέας έχει δυνατότητα να υποβάλει προσφορά για όλα τα στοιχεία των πινάκων I και II, είτε μόνο για όλα τα στοιχεία του πίνακα I η όλα τα στοιχεία του πίνακα II. Δεν έχει τη δυνατότητα να δώσει προσφορά για μεμονωμένα στοιχεία του πίνακα I ή του πίνακα II, ούτε για μεμονωμένα στοιχεία και των δύο πινάκων (I, II), δηλαδή κάθε υποψήφιος έχει δικαίωμα να υποβάλει προσφορά για το ένα τμήμα ή και για τα δύο τμήματα του διαγωνισμού υπό την προϋπόθεση ότι η προσφορά θα καλύπτει το σύνολο των ειδών που περιλαμβάνονται στο τμήμα» ως εκ τούτου η επιτροπή έκρινε ότι ως προς τα κτηνιατρικά είδη (πίνακας I) η οικονομική του προσφορά δεν θεωρείται έγκυρη και δεν λαμβάνεται υπ' όψιν. Η μοναδική προσφορά που περιλαμβάνει όλα τα κτηνιατρικά είδη του πίνακα I σύμφωνα με την διακήρυξη είναι εκείνη της..... Ως προς τον πίνακα II χαμηλότερη οικονομική προσφορά έχει καταθέσει ο ..... Στη συνέχεια η επιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού συνεδρίασε και αποφάσισε να γίνει θετική γνωμάτευση σχετικά με την επιλογή των προμηθευτών ως εξής: Για τα είδη του πίνακα I η ..... και για τα είδη του πίνακα II (ανθρώπινα φάρμακα) ο ....., του οποίου η οικονομική προσφορά είναι η χαμηλότερη. Τα παραπάνω αποτύπωσε στο με αριθμό 6/2018 σχετικό Πρακτικό που τέθηκε υπόψη της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΝΠΔΔ (Σύνδεσμος ΟΤΑ) με την επωνυμία ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΑΘΗΝΑΣ – ΠΕΙΡΑΙΑ, η οποία ομόφωνα το ενέκρινε και κατακύρωσε τον διαγωνισμό και ανακήρυξε προσωρινούς αναδόχους: α) την εταιρεία ..... για την προμήθεια κτηνιατρικού υλικού (υγειονομικού και φαρμακευτικού) στο ποσό των Εκατόν Τεσσάρων Χιλιάδων Εννιακοσίων Πενήντα Δύο ευρώ και Ογδόντα Δύο λεπτών (104.952,82€) πλέον ΦΠΑ ή Εκατόν Τριάντα Χιλιάδων Εκατόν Σαράντα Μία Χιλιάδων και Πενήντα λεπτών (130.141, 50€) με ΦΠΑ, γιατί η προσφορά της

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

είναι πλήρης ως προς τα στοιχεία του Πίνακα Ι, σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης και τις τεχνικές προδιαγραφές και προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή και β) το φαρμακείο ..... για την προμήθεια ανθρώπινου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού στο ποσό των Δεκαέξι Χιλιάδων Επτακοσίων Δέκα ευρώ και Δέκα λεπτών (16.710,10€) πλέον ΦΠΑ ή Είκοσι Χιλιάδων Επτακοσίων Είκοσι Χιλιάδων και Πενήντα Δύο λεπτών (20.720, 52€) με ΦΠΑ, γιατί η προσφορά του είναι πλήρης ως προς τα στοιχεία του Πίνακα ΙΙ, σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης και τις τεχνικές προδιαγραφές και προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή. Κατά της τελευταίας αυτής απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής του καθ ου Συνδέσμου, που αναρτήθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού την 05-01-2017 βάλλει ο προσφεύγων με τους στην υπό κρίση προσφυγή αναφερόμενους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς.

9. Επειδή, στο άρθρο 2.1.5 της διακήρυξης περί εγγυήσεων προβλέπεται ότι: *«Οι εγγυητικές επιστολές των παραγράφων 2.2.2 και 4.1. εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ... Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα. ... Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται, δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης), ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται*

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και ββ) ότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής διακήρυξης και την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους εκδότες των εγγυητικών επιστολών προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.» Ομοίως οι διατάξεις του άρθρου 72 του Ν. 4412/2016 προβλέπουν ότι: «Εγγυήσεις. 1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων: α) «Εγγύηση συμμετοχής ... 3. Οι εγγυήσεις των παραγράφων 1 και 2 εκδίδονται από ... Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. ... 4. Οι εγγυήσεις του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται (ή τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών), δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση, ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και ββ) ότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, τα ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής διακήρυξης ή πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την «καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών», του διαγωνισμού, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης»

10. Επειδή, κατά την έννοια των πιο πάνω διατάξεων, προκύπτει ότι για την άμεση καταβολή του ποσού της εγγύησης στον υπέρ ου η κατάπτωση, στην εγγυητική επιστολή ή στο γραμμάτιο σύστασης παρακαταθήκης, που νοείται κατά τα άνω ως εγγυητική επιστολή, πρέπει να περιέχονται, εκτός των άλλων, τα στοιχεία που ταυτοποιούν τον υπέρ ου η εγγύηση και την σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την οποία αυτή δίδεται με αναφορά και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Και τούτο, γιατί ο υπέρ ου η κατάπτωση φορέας δικαιούται να ζητήσει την άμεση καταβολή του ποσού της εγγύησης, εφόσον ο διαγωνιζόμενος παραβεί επί ποινή κατάπτωσης της εγγύησης διάταξη συγκεκριμένης διακήρυξης, στα πλαίσια συγκεκριμένου διαγωνισμού για την σύναψη δημόσιας σύμβασης. Συνακόλουθα, εφόσον στο σώμα της εγγύησης ή του γραμματίου, εκτός της αρχικής καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, περιέχεται και ρήτρα περί ισχύος της εγγύησης και για τυχόν επαναλήψεις του ίδιου διαγωνισμού, δεν προκύπτει νομικό ή πραγματικό κώλυμα στον υπέρ ου η κατάπτωση να εισπράξει το ποσό της εγγύησης, αν, ο ίδιος διαγωνισμός, αναβληθεί, δηλαδή η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών μετατεθεί, ή αν επαναληφθεί, δηλαδή αν ματαιωθεί και επαναπροκηρυχθεί με τους ίδιους όρους και το ίδιο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο.

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

11. Επειδή, κατόπιν επισκόπησης των περιεχόμενων εγγράφων στην προσφορά (.....) που υπέβαλε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Α/Α συστήματος 50711) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία ....., προκύπτει ότι υπέβαλε το υπ' αριθμ.123497/30/11/2017 γραμμάτιο Συστάσεως Παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ως εγγυητική επιστολή για την συμμετοχή του στον υπό κρίση διαγωνισμό, στο οποίο αναφέρεται ότι δίδεται εγγύηση για διαγωνισμό που θα γίνει την 05 Δεκεμβρίου 2017 από τον ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΔΗΜΩΝ ΑΘΗΝΑΣ – ΠΕΙΡΑΙΑ για την ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018» με αριθ. (Διακήρ. & πρωτ.) ΜΕΛ.: 1/2018 και περιέχει ρήτρα ότι ισχύει και για τυχόν επαναλήψεις. Δεν απολείπεται επομένως βάσιμη αμφιβολία ότι το εν λόγω γραμμάτιο ισχύει και για τον υπό κρίση διαγωνισμό, παρά την αναφερόμενη ως ημερομηνία διεξαγωγής του της 05-12-2017, αφού αναφέρεται στο φυσικό αντικείμενο του υπό κρίση διαγωνισμού, ταυτίζεται δε με την μελέτη, με άλλα λόγια την τεχνική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του (Αρ. Μελέτης 1/2018) και ισχύει και για τυχόν επαναλήψεις, όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων. Ούτε προκύπτει κάποιο νομικό ή πραγματικό κώλυμα στην αναθέτουσα αρχή να εισπράξει άμεσα το ποσό της εγγύησης, αν ο παρεμβαίνων παραβεί επί ποινή κατάπτωσης της εγγύησης διάταξη της συγκεκριμένης διακήρυξης, ούτε τίθεται ζήτημα εγκυρότητας του γραμματίου, την οποία, άλλωστε, ήλεγξε και η αναθέτουσα με το Ταμείο που εξέδωσε το εν λόγω γραμμάτιο, όπως συνομολογεί και ο προσφεύγων στην υπό κρίση προσφυγή του. Ούτε, τέλος, αμφισβητείται βάσιμα, από τον προσφεύγοντα ο στις από 18-01-2018 απόψεις της περιεχόμενος ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι ο υπό κρίση διαγωνισμός που είχε προκηρυχθεί κατά την ημερομηνία που αναφέρεται στο γραμμάτιο σύστασης παρακαταθήκης (05-12-2017), αλλά επαναπροκηρύχθηκε για την 02-01-2018, δεν λαμβάνει χώρα με τους ίδιους όρους και το ίδιο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο εκείνου που ματαιώθηκε και

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

επαναπροκηρύχθηκε. Και τούτο, διότι δεν συνιστά διαφοροποίηση των προϋποθέσεων συμμετοχής των υποψηφίων στον διαγωνισμό και του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του η διεξαγωγή αυτού κατά την υπό κρίση διακήρυξη σε δύο στάδια (δικαιολογητικά συμμετοχής και τεχνικές προσφορές το ένα και οικονομικές προσφορές το άλλο) αντί τριών χωριστών σταδίων κατά τον διαγωνισμό που ματαιώθηκε, ούτε τα νέα στοιχεία δημοσιότητας που εκ του νόμου έπρεπε να φέρει η νέα υπό κρίση διακήρυξη του ίδιου διαγωνισμού. Συνακόλουθα, είναι αβάσιμος ο πρώτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής.

12. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 2.4.2.5 της διακήρυξης προβλέπεται ότι: «...Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. ...». Ομοίως, στο άρθρο 8 της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/2-6-17 (ΦΕΚ 1924 Β' /2 Ιουνίου 2017) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» προβλέπεται ότι: «1. [...] 2 [...] 3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας [...]». Στο άρθρο 15, τέλος, της πιο πάνω Υπουργικής Απόφασης, περί υποβολής προσφορών – αιτήσεων συμμετοχής, ορίζεται: «1. Χρόνος και

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

τρόπος υποβολής Προσφορών και Αιτήσεων Συμμετοχής. 1.1. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την προσφορά, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή τους σε διαγωνιστική διαδικασία και μέχρι τη σύναψη της σύμβασης μέσω του Συστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσης. [...] Ο χρήστης-οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: 1.2.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. ...».

13. Επειδή, περαιτέρω έχει κριθεί (βλ. ΑΕΠΠ 182/2017) ότι κατά το άρθρο 2 του ΠΔ 150/2001 (Α' 125) περί προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13), (βλ. και Ελ. Συν 1739/2016 Μείζων Σύνοψη): α) ως «ηλεκτρονική υπογραφή» νοείται ένα σύνολο δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας, ενώ ως «ψηφιακή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή» νοείται εκείνη που συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφο και είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του, έχει δημιουργηθεί με μέσα που ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται, με τρόπο ώστε να μπορεί να εντοπισθεί επακόλουθη αλλοίωση των δεδομένων, β) για τη δημιουργία ψηφιακής υπογραφής απαιτείται ο υπογράφων να κατέχει διατεταγμένο υλικό ή λογισμικό που χρησιμοποιείται

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

για την εφαρμογή των «δεδομένων δημιουργίας της υπογραφής», για την επαλήθευση των οποίων απαιτείται η χρήση των «δεδομένων επαλήθευσης υπογραφής» (κώδικες ή δημόσια κρυπτογραφικά κλειδιά) και η έκδοση ηλεκτρονικής Βεβαίωσης, ήτοι ψηφιακού πιστοποιητικού που συνδέει μονοσήμαντα τα «δεδομένα επαλήθευσης μιας υπογραφής» (ή δημόσιο κλειδί) με ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο και επιβεβαιώνει την ταυτότητα του, εξασφαλίζει τη γνησιότητα του υπογραφόμενου κατ' αυτόν τον τρόπο εγγράφου, την ακεραιότητα του, την εμπιστευτικότητα και τη μη αποποίηση της ευθύνης του υπογράφοντος, γ) η ψηφιακή υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, ήτοι ηλεκτρονική βεβαίωση που εκδίδεται από «πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης» και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής, ήτοι από διάταξη που διασφαλίζει, αφενός ότι τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιήθηκαν είναι κατ' ουσίαν μοναδικά και απόρρητα και δεν μπορούν με εύλογη βεβαιότητα να αντληθούν από αλλού, ενώ προστατεύονται αποτελεσματικά από το νομίμως υπογράφοντα κατά της χρησιμοποίησής τους από τρίτους και αφετέρου ότι η υπογραφή προστατεύεται από πλαστογραφία με τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας, επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής, τόσο κατά το ουσιαστικό όσο και κατά το δικονομικό δίκαιο, ενώ συνιστά μέθοδο απόδειξης της γνησιότητας του ηλεκτρονικού εγγράφου. Επομένως, τα ηλεκτρονικά έγγραφα που φέρουν ασφαλή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή εξομοιώνονται, από πλευράς έννομων συνεπειών, πλήρως, με τα ιδιοχείρως υπογεγραμμένα έγγραφα και αναπτύσσουν αυξημένη αποδεικτική δύναμη (άρθρο 445 ΚΠολΔ) και, εφόσον η γνησιότητα του περιεχομένου τους δεν αμφισβητείται, αποτελούν πλήρη απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον ψηφιακώς υπογράφοντα δ) τα πιστοποιητικά δημιουργίας ψηφιακής υπογραφής που έχουν εκδοθεί από φορέα παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης εγκατεστημένο σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους καλυπτόμενους από τη

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ηλεκτρονική υπογραφή τομείς, συνεπάγονται τις ίδιες έννομες συνέπειες με τις αντίστοιχες υπηρεσίες πιστοποίησης, που παρέχονται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα, τα δε προϊόντα ψηφιακής υπογραφής, τα οποία συνάδουν με την κείμενη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπάγονται τις ίδιες έννομες συνέπειες με τα αντίστοιχα προϊόντα ψηφιακής υπογραφής, τα οποία προέρχονται από την Ελλάδα, ε) ηλεκτρονικό έγγραφο είναι το σύνολο των δεδομένων, τα οποία, αφού εγγραφούν στο μαγνητικό δίσκο ενός Η/Υ, αποτυπώνονται στη συνέχεια, κατά τρόπο αναγνώσιμο από τον άνθρωπο, στην οθόνη του Η/Υ ή εκτυπώνονται στον προσαρτημένο εκτυπωτή (print - out) και αποτελούν απεικόνιση της εγγραφής που έχει καταχωρηθεί στη μαγνητική επιφάνεια του σκληρού δίσκου του Η/Υ. Συνεπώς, έγγραφα που εκδίδονται ηλεκτρονικά, με χρήση προηγμένης ηλεκτρονικής (ψηφιακής) υπογραφής που πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας 99/93/ΕΚ, θεωρούνται νομίμως υπογεγραμμένα, έχουν δε την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με τα έγγραφα που φέρουν ιδιόχειρη υπογραφή και έχουν ισχύ πρωτοτύπου με την έκδοσή τους και μόνο, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε επικύρωση τους.

14. Επειδή, τέλος, σύμφωνα με τις από Αυγούστου 2017 κατευθυντήριες οδηγίες για την αναγνώριση ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων με αναγνωρισμένα ψηφιακά πιστοποιητικά σκληρής αποθήκευσης, που είναι δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα της ΑΠΕΔ (Αρχή Πιστοποίησης ελληνικού Δημοσίου (<http://www.aped.gov.gr/tehnika-themata/35-pos-diakrino.html>)), ένα ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο έγγραφο, ακόμη και εάν δεν είναι ορατή η απεικόνιση της τεθείσας ηλεκτρονικής υπογραφής ως σχηματισμός αυτής πάνω στο υποβληθέν έγγραφο, είναι ορατό ότι το έγγραφο έχει ηλεκτρονική υπογραφή, εφόσον πράγματι αυτή έχει εγκύρως τεθεί. Συγκεκριμένα, μέσω της διαλειτουργικότητας που αυτή και το έγγραφο έχουν,

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

όταν ανοίγει ηλεκτρονικά το ψηφιακά υπογεγραμμένο έγγραφο, αυτόματα εμφανίζεται στην πάνω πλευρά του εγγράφου ότι επ' αυτού έχει τεθεί ηλεκτρονική υπογραφή και ανοίγεται η επιλογή του «πάνελ υπογραφών», με το πάτημα (κλικ) της οποίας δύναται οιοσδήποτε να προβεί στον έλεγχο της επαλήθευσης της ηλεκτρονικής υπογραφής, κατά τις οδηγίες της ΑΠΕΔ, ήτοι να διερευνήσει τις «ιδιότητες υπογραφής», το όνομα και τα στοιχεία του «υπογράφοντος», αν το έγγραφο φέρει ενσωματωμένη χρονική σήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης, αν το ψηφιακό πιστοποιητικό είναι σκληρής αποθήκευσης, μέχρι τότε ισχύει και αν το έγγραφο έχει τροποποιηθεί από την θέση της ψηφιακής υπογραφής και μετά, τα στοιχεία δηλαδή που στην σκέψη 13 της παρούσας αναφέρουμε ότι συνιστούν την έννοια και τις συνέπειες της ηλεκτρονικής υπογραφής.

15. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω, η ύπαρξη ψηφιακής υπογραφής σε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο, είτε έχει επιλέξει ο υπογράφων την ρύθμιση να σχηματίζεται πάνω στο έγγραφο απεικόνιση αυτής με το όνομά του και κωδικοποιημένα τα στοιχεία του φορέα που του έχει χορηγήσει το πιστοποιητικό και του χρόνου υπογραφής είτε όχι, είναι ορατή, εφόσον, όταν ανοίγει το ηλεκτρονικό έγγραφο στην οθόνη ενός ηλεκτρονικού μέσου, ανοίγει και η δυνατότητα, μέσω της διαλειτουργικότητας είτε της ορατής απεικόνισης της ψηφιακής υπογραφής (του σχηματισμού αυτής) επί του εγγράφου είτε του ίδιου του ψηφιακά υπογεγραμμένου εγγράφου, οιοσδήποτε να προβεί στον έλεγχο της επαλήθευσης της υπογραφής, κατά τις οδηγίες της ΑΠΕΔ, ήτοι να διερευνήσει τις «ιδιότητες υπογραφής», το όνομα και τα στοιχεία του «υπογράφοντος», αν το έγγραφο φέρει ενσωματωμένη χρονική σήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης, αν το ψηφιακό πιστοποιητικό είναι σκληρής αποθήκευσης, μέχρι τότε ισχύει και αν το έγγραφο έχει τροποποιηθεί από την θέση της ψηφιακής υπογραφής και μετά. Κρίνεται δε ότι θα ήταν αφόρητη τυπολατρεία και εναντίον της αρχής ανοίγματος του

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

ανταγωνισμού που εν προκειμένω θα θιγόταν αν αντί δύο προσφορών προκρινόταν στο επόμενο στάδιο μόνον η μία, να απαιτείται επί ποινή απορρίψεως της προσφοράς οικονομικού φορέα, να μην θεωρηθεί ότι η διάταξη της διακήρυξης σκοπεί όχι να είναι ορατή η ύπαρξη ψηφιακής υπογραφής επί του ηλεκτρονικού εγγράφου κατά τα άνω, αλλά να είναι ορατή η απεικόνιση της ψηφιακής υπογραφής (του σχηματισμού αυτής) επί αυτού, όταν το πράγματι ψηφιακά υπογεγραμμένο έγγραφο μέσω της διαλειτουργικότητας που παραπάνω περιγράψαμε δύναται να ελεγχθεί για την εγκυρότητα της ηλεκτρονικής υπογραφής, κατά τις οδηγίες της ΑΠΕΔ, ήτοι να διερευνηθούν οι «ιδιότητες υπογραφής», το «όνομα και τα στοιχεία» του «υπογράφοντος», αν το έγγραφο φέρει ενσωματωμένη χρονική σήμανση από «αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης», αν το ψηφιακό πιστοποιητικό είναι «σκληρής αποθήκευσης», μέχρι τότε ισχύει και αν το έγγραφο έχει τροποποιηθεί από την θέση της ψηφιακής υπογραφής και μετά, να διαπιστώσει δηλαδή όσα εμφανίζονται στην απεικόνισή της επί του εγγράφου και πολύ περισσότερα.

16. Επειδή, τα περιεχόμενα στην προσφορά (.....) ηλεκτρονικά έγγραφα που υπέβαλε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Α/Α συστήματος 50711) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία ....., ΤΕΥΔ, Τεχνική προσφορά και Οικονομική Προσφορά, το επιληφθέν για την εξέταση της υπό κρίση προσφυγής Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ, αυτεπαγγέλτως, συνεπικουρούμενο από ειδικό επιστήμονα της Αρχής, διαπίστωσε ότι δεν έχουν επ' αυτών ορατή την απεικόνιση της ψηφιακής υπογραφής (του σχηματισμού αυτής), για αυτό και οι εκτυπώσεις αυτών, που εστάλησαν σε φυσική μορφή στον προσφεύγοντα δεν εμφανίζουν κανέναν ορατό σχηματισμό ψηφιακής υπογραφής, είναι ορατό όμως στην ηλεκτρονική τους μορφή ότι έχουν ηλεκτρονική υπογραφή και μέσω της διαλειτουργικότητας που παραπάνω περιγράφηκε διαπίστωσε ότι έχουν ψηφιακά υπογραφεί από τον

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

παρεμβαίνοντα, με έγκυρη ψηφιακή υπογραφή, το πιστοποιητικό της οποίας έχει χορηγήσει σε αυτόν φορέας πιστοποιημένος από την ΕΕ με ισχύ έως την 15-11-2022, δεν φέρουν ενσωματωμένη χρονική σήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης και δεν έχουν τροποποιηθεί από την θέση της ψηφιακής υπογραφής και μετά. Κατ' ακολουθίαν είναι αβάσιμος και ο δεύτερος λόγος της υπό κρίση προσφυγής.

17. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 2.4.3.2 της διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης , περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα.»*. Στις προδιαγραφές δε που τίθενται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, για τα είδη του Τμήματος 2 τουλάχιστον δεν αναφέρεται ούτε εμπορική ονομασία των προς προμήθεια ειδών, ούτε υποχρέωση των υποψηφίων να αναφέρουν στην προσφορά τους εμπορική ονομασία αυτών, παρά μόνον στην δραστική ουσία, τον συνδυασμό τους και τις ποσότητες αυτών στο κάθε προσφερόμενο τεμάχιο ανά είδος, όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων στην παρέμβασή του. Λαμβανομένου υπόψη ότι ενόψει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη (ΕΑ του ΣτΕ 18, 19/2011,

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

3703/2010, 1616, 254/2008, ΑΕΠΠ 114/2017, 73-76/2018), ούτω και είναι αβάσιμος και ο τρίτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής.

18. Επειδή, στο άρθρο 3.1.1 περί ηλεκτρονικής αποσφράγιση προσφορών της διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής (Επιτροπή Διαγωνισμού), προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια: Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» την 02/01/2018 και ώρα 10 π.μ. μετά την καταληκτική ημερομηνία προσφορών. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά κατακύρωσης», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή. Με την αποσφράγιση των ως άνω φακέλων, ανά στάδιο, κάθε προσφέρων που συνεχίζει σε επόμενο στάδιο αποκτά πρόσβαση στις λοιπές προσφορές και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά τους, με την επιφύλαξη των πτυχών εκείνων της κάθε προσφοράς που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικές. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.»* . Περαιτέρω, στο άρθρο 3.1.2 περί αξιολόγησης προσφορών της διακήρυξης προβλέπεται ότι: *«Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Ειδικότερα : α) Η αρμόδια Επιτροπή καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε*

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου. β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και την αποδοχή ή/και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης των εγγράφων της σύμβασης. Τα ανωτέρω υπό στοιχεία α και β στάδια μπορεί να γίνονται και ενιαία γ) Οι κατά τα ανωτέρω σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια α' και β' οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται αλλά τηρούνται από την αναθέτουσα αρχή μέχρι την οριστική επίλυση τυχόν διαφορών που προκύπτουν από την ως άνω διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 3.4. της παρούσας. δ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών με βάση το οριζόμενο με την παρούσα κριτήριο ανάθεσης και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές. Τα αποτελέσματα των ανωτέρω

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

σταδίων επικυρώνονται με απόφαση/αποφάσεις του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Κατά των ανωτέρω αποφάσεων χωρεί ένσταση/προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με την παράγραφο 3.4. της παρούσας.»

19. Επειδή κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων της διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή μπορούσε καταρχήν να διενεργήσει τον διαγωνισμό σε τρία ή σε δύο στάδια (ένα δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς και ένα οικονομικής προσφοράς), κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 100 παρ. 4 Ν. 4412/2016, πριν αντικατασταθεί από τις διατάξεις του άρθρου 107 παρ. 18 Ν. 4497/2017, είχε επιφυλάξει όμως την δυνατότητα στο αποφαινόμενο όργανό της να εγκρίνει τα αποτελέσματα με περισσότερες ή και με μία ακόμη απόφαση, όπως αναφέρει το σχετικό εδάφιο της διακήρυξης «...Τα αποτελέσματα των ανωτέρω σταδίων επικυρώνονται με απόφαση/αποφάσεις του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής ...». Καθόσον, δεν προβλέπεται ελάχιστη προθεσμία που οφείλει να τάξει η αναθέτουσα αρχή για το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών μετά τον έλεγχο και αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής προσφοράς, δεν αποκλείεται αυτή να γίνει άμεσα, αρκεί να προηγηθεί ειδική πρόσκληση και να μην ανοίξουν οι οικονομικές προσφορές των συμμετεχόντων των οποίων οι προσφορές απορρίφθηκαν εξαιτίας ελλείψεων ή πλημμελειών στα δικαιολογητικά ή και στις τεχνικές προσφορές τους. Μολονότι, από το σώμα της προσβαλλόμενης δεν προκύπτει ούτε ότι διενεργήθηκε εκτός των δικαιολογητικών και αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών ούτε ότι προ του ανοίγματος των οικονομικών προσφορών προηγήθηκε ειδική πρόσκληση των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των οικείων διατάξεων, δεν προβάλλει ο προσφεύγων με ορισμένο τρόπο βλάβη του από την παράβαση αυτή, ούτε προκύπτει ότι στερήθηκε των δικαιωμάτων του να προσφύγει κατά της μόνης εκτελεστής πράξης που ενέκρινε τα ανωτέρω, δηλαδή της προσβαλλόμενης,

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

εγείροντας λόγους που αφορούσαν στην κρίση της αναθέτουσας είτε επί των δικαιολογητικών είτε επί των τεχνικών προσφορών είτε επί της οικονομικής προσφοράς του ίδιου του προσφέροντος και των λοιπών οικονομικών φορέων που είχαν υποβάλει προσφορά για τον υπό κρίση διαγωνισμό, απαραδέκτως συνεπώς, εγείρονται οι τέταρτος και πέμπτος λόγοι της υπό κρίση προσφυγής.

20. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 2.4.6 της διακήρυξης περί λόγων απόρριψης προσφορών προβλέπεται ότι: *«Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης) της παρούσας ...»*, ενώ στο άρθρο 2.4.2 της διακήρυξης περί του χρόνου και του τρόπου υποβολής προσφορών και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 2.4.2.5. της διακήρυξης προβλέπεται ότι *«Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά ... Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία*

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ψηφιακή υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων.». Καθόσον τα στοιχεία και δικαιολογητικά που οι οικονομικοί φορείς έπρεπε να συμπεριλάβουν στην προσφορά τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2.4.3 και 2.4.4 της διακήρυξης περί του περιεχομένου του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς, ήταν: «α) Το τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.1. της ... διακήρυξης. ..., β) εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 της ... διακήρυξης, γ) τεχνική προσφορά που θα πρέπει να καλύπτει όλες «... τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται ...» και περιλαμβάνει ιδίως δ) «... τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα...» και ε) «... Οικονομική Προσφορά ...» η οποία «... συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης όπως ορίζεται κατωτέρω ...» κανένα από αυτά δεν θα έπρεπε να υποβληθεί κατά το στάδιο αξιολόγησης σε έντυπη μορφή, είτε γιατί θα έπρεπε να φέρει ψηφιακή υπογραφή, όπως το ΤΕΥΔ, η Τεχνική και Οικονομική Προσφορά είτε γιατί η αναθέτουσα αρχή υποχρεούνταν να αποδέχεται σε αντίγραφο από το πρωτότυπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4250/14, όπως το Γραμμάτιο Σύστασης Παρακαταθήκης

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ενώ στις προδιαγραφές που τίθενται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, για τα είδη του Τμήματος 2 τουλάχιστον δεν αναφέρεται, εκτός υποχρέωσης των υποψηφίων να αναφέρουν στην προσφορά τους την δραστική ουσία, τον συνδυασμό τους και τις ποσότητες αυτών στο κάθε προσφερόμενο τεμάχιο ανά είδος, δεν προβλέπεται η προσκόμιση άλλου δικαιολογητικού τουλάχιστον κατά το στάδιο αυτό. Λαμβανομένων υπόψη των περιεχόμενων εγγράφων στην προσφορά (.....) που υπέβαλε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Α/Α συστήματος 50711) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία ....., ήτοι τα από 23/12/2017 ΤΕΥΔ, Τεχνική Προσφορά και Οικονομική Προσφορά ψηφιακά υπογεγραμμένα και το υπ' αριθ. 123497/30-11-2017 Γραμμάτιο Σύστασης Παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (Κατάστημα Πειραιά), που προσκόμισε ως εγγυητική επιστολή και εμπίπτει στα έγγραφα τα οποία η αναθέτουσα αρχή υποχρεούνταν να αποδέχεται σε αντίγραφο από το πρωτότυπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4250/14, αβάσιμα προβάλλει ο προσφεύγων ότι όφειλε ο παρεμβαίνων να τα έχει υποβάλει σε φυσική μορφή και μάλιστα σε τακτή προθεσμία και ότι στερήθηκε ο πρώτος το δικαίωμά του να ελέγξει το εμπρόθεσμο της υποβολής τους, συνακόλουθα, πρέπει και ο έκτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής να απορριφθεί.

21. Επειδή, τέλος, μολοντί, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 3.1.1 της διακήρυξης, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 8 της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/2-6-17 (ΦΕΚ 1924 Β' / 2 Ιουνίου 2017) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ», δεν είχε δοθεί πρόσβαση στον προσφεύγοντα για έλεγχο των ηλεκτρονικώς υποβληθέντων δικαιολογητικών των οικονομικών φορέων που είχαν υποβάλει προσφορά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, ωστόσο δεν προβάλλει ο προσφεύγων με ορισμένο τρόπο βλάβη του από την παράβαση αυτή, ούτε προκύπτει ότι στερήθηκε των δικαιωμάτων του να ελέγξει αν η ηλεκτρονική

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

υποβολή των δικαιολογητικών έγινε ορθώς (ορθή υποβολή των στοιχείων στον κατάλληλο φάκελο), γιατί τα δικαιολογητικά του παρεμβαίνοντα που υπεβλήθησαν με την προσφορά του στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού του εστάλησαν ταχυδρομικά από την αναθέτουσα αρχή, όπως και ο προσφεύγων συνομολογεί, δεν επικαλείται, όμως, αν από την επισκόπηση των δικαιολογητικών που του απεστάλησαν δεν προέκυπταν *«ημερομηνίες δικαιολογητικών – η ύπαρξη ψηφιακών υπογραφών – ημερομηνία εγγυητικής – νομιμοποιητικά έγγραφα προμηθευτή -»*, που στην υπό κρίση προσφυγή του ισχυρίζεται ότι σκοπούσε να ελέγξει ηλεκτρονικά με την ημερομηνία σύνταξής τους ή κάτι άλλο. Έτσι, δεν είναι δυνατόν να εξεταστεί η λυσιτέλεια περαιτέρω ελέγχου από τον προσφεύγοντα των πιο πάνω δικαιολογητικών που του εστάλησαν ταχυδρομικά, όπως αυτά υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά στην προσφορά (.....) που υπέβαλε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Α/Α συστήματος 50711) ο παρεμβαίνων. Συνακόλουθα, πρέπει να απορριφθεί και ο έβδομος λόγος της υπό κρίση προσφυγής.

22. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, η δε παρέμβαση να γίνει δεκτή.

23. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρο 363 Ν.4412/2016), εκτός του ποσού των 55,00 € που αχρεωστήτως κατέβαλε, που πρέπει να του επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή.

Κάνει δεκτή την παρέμβαση.

Αριθμός Απόφασης: 139 / 2018

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου κατά το ποσό των 600,00 € και την επιστροφή ποσού 55,00 €.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη την 08-02-2018 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο την 28-02-2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ ΤΣΙΑΛΑΦΟΥΤΑ